

RNV 1 maart 2005, pt. 6

33

B

AANBIEDINGSFORMULIER VOOR RNV

Van: Minister van Buitenlandse Zaken

Mede namens: Minister van Defensie

Handwritten notes and signatures: a large bracket under the header, a signature 'L. J.', and another signature 'vdH' with 'vdH' written below it.

Datum aanbidding: 2 februari 2005	Nummer: DVB/NN-032/05
Hamerstuk: Ja	Voorgaande behandeling: N.v.t. 056472292 10-2-05
Korte titel: Stand van zaken van het Iraanse nucleaire programma	
Inhoud en doelstelling van het voorstel: Deze notitie betreft een gezamenlijke bijdrage van de MIVD en BZ ter kennisname van de RNV over de stand van zaken van het Iraanse nucleaire programma. De notitie, oorspronkelijk geschreven tbv de RNV van 18 januari, is onverminderd actueel. Het akkoord dat in Parijs tussen Duitsland, Frankrijk, het VK en Iran werd overeengekomen en de uitkomst van de IAEA Bestuursraad (beide november jl.) brachten het onderhandelingsproces op gang dat moet leiden tot een lange termijn oplossing. Gezien de aard van de onderhandelingen lijkt de kans op snel resultaat niet groot. Het welslagen ervan zal er in belangrijke mate van afhangen, of de onderhandelaars een definitie van het begrip 'objectieve garanties' voor vreedzaam kerngebruik door Iran overeen kunnen komen. Voorts is cruciaal dat Iran zich houdt aan de opschorting van uraniumverrijking - het zou niet de eerste keer zijn dat Teheran op gemaakte afspraken terugkomt. In het kader van het lopende IAEA-onderzoek in Iran heeft het IAEA nog een lange lijst met openstaande vragen omtrent de status en de omvang van het Iraanse nucleaire programma. Nederland is steeds voorstander geweest van een onderhandelde oplossing met Iran, mits die afdoende garanties biedt, en steunt dan ook het ingezette E3/EU-onderhandelingsproces. [redacted] blijft Nederland evenwel grote vraagtekens zetten bij de werkelijke bedoelingen van het Iraanse nucleaire programma.	
Voorgesteld besluit: De notitie dient om de RNV te informeren.	
Interdepartementale afstemming Gevolgen voor de Rijksbegroting: Nee Gevolgen voor administratieve lasten: Nee Overeenstemming met Justitie (wetgevingstoets en effecten analyse): N.v.t. Aan EU-notificatieverplichting voldaan: N.v.t. Samenhang met int. Verplichtingen verdragen en / of Europese regelgeving: N.v.t.	

Ambtelijk voorbereid in: n.v.t.

Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau: Ja
Overeenstemming bereikt met: BuZa en Def

Omschrijving geschilpunten:

Afstemming met AZ / DG RVD: Nee

Contactpersonen

Naam: [REDACTED]
Afdeling: DVB/NN, Ministerie van Buitenlandse Zake
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]

Naam: [REDACTED]
Afdeling: DVB/NN, Ministerie van Buitenlandse Zake
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]

Notitie ter kennisname van de RNV - Iran nucleair

Deze notitie betreft een gezamenlijke bijdrage van de MIVD en BZ ten behoeve van de RNV van 18 januari 2005 over de stand van zaken van het Iraanse nucleaire programma.

Samenvatting en Nederlandse inzet

1. Het E3 onderhandelingsproces dat moet leiden tot een lange termijn oplossing komt pas dit jaar goed op gang. Iran wenst al binnen enkele maanden concrete vooruitgang te boeken. Gezien de aard van de onderhandelingen lijkt de kans hierop niet groot.
2. Ook bij het IAEA onderzoeksteam leven vragen die tot dusverre onbeantwoord zijn gebleven. Daarnaast heeft het IAEA al aangegeven slechts met beperkingen te kunnen garanderen dat Iran al zijn verrijkings-en opwerkingsgerelateerde activiteiten heeft stopgezet. Het E3 onderhandelingsproces zou kunnen worden doorbroken indien IAEA rapportage aanleiding geeft tot constatering van non-compliance of niet-naleving van de opschorting.
3. [REDACTED] blijft Nederland grote vraagtekens zetten bij de werkelijke bedoelingen van het Iraanse nucleaire programma.
[REDACTED]

Uitkomst IAEA Bestuursraad van 29 november 2004

Op 29 november 2004 nam de Bestuursraad (BoG) van het IAEA unaniem een resolutie over het nucleaire programma van Iran aan. In de resolutie wordt de vrijwillige, niet juridisch bindende opschorting van verrijkings- en opwerkingsgerelateerde activiteiten door Iran verwelkomd, evenals het voornemen van DG IAEA om zijn onderzoek naar uitstaande kwesties voort te zetten. De kwestie van de 20 ultracentrifuges, die Iran op het laatste moment 'voor onderzoeksdoeleinden' van opschorting uitgezonderd wilde zien werd op 28 november opgelost waarna Iran, als vertrouwenwekkende maatregel, instemde met volledige opschorting.

DG IAEA El Baradei zei op 29 november vastgesteld te hebben dat Iran alle activiteiten gerelateerd aan het verrijken en verwerken van uranium, inclusief de productie (onderdelen voor) ultracentrifuges, had gestaakt. Dit was in het akkoord van 14 november 2004 tussen de E3 en Iran opgenomen als voorwaarde voor aanvang van EU-onderhandelingen over een lange-termijn akkoord.

Nederland heeft in de BoG van 29 november 2004 namens de EU een verklaring afgelegd waarin het aangaf dat de Iraanse opschorting de weg vrij maakt voor een lange termijn overeenkomst, inclusief objectieve garanties dat Iran's nucleaire programma uitsluitend vreedzame doeleinden nastreeft.

[REDACTED]

Iran zal alle nucleaire verrijkings- en opwerkingsgerelateerde activiteiten opschorten zolang onderhandelingen met E3/EU over een wederzijds acceptabele lange termijnovereenkomst voortduren. Het welslagen van de onderhandelingen zal er in belangrijke mate van afhangen, of de onderhandelaars een definitie van het begrip 'objectieve garanties' overeen zullen weten te komen. Voorts is cruciaal dat Iran zich houdt aan de opschorting – het zou niet de eerste keer zijn dat Teheran op gemaakte afspraken terugkomt.

Indien IAEA-onderzoek naar nog uitstaande vragen uitwijst dat Iran nucleaire activiteiten verborgen houdt of zich niet aan de opschorting houdt, zal dit aan de BoG worden gemeld. Ook als Iran geen volledige medewerking verleent aan het IAEA-onderzoek zal een melding volgen.

Vervolgtraject onderhandeling E3 - Iran

In het vervolg-traject van de E3-Iran overeenkomst zijn 3 werkgroepen in het leven geroepen:

- 1) Nucleaire Zaken– Voorzitter: Frankrijk. Tijdens eerste bijeenkomst op 17 december jl. werd volgens Franse debriefing o.m. gesproken over 'objectieve garanties' en zou de E3 de eis tot stopzetting ("cessation") van de ontwikkeling van het vermogen tot splijtstofproductie hebben herhaald. Volgende bijeenkomst 17 januari.
- 2) Politieke en Veiligheidszaken. Voorzitter: Duitsland. Eerste bijeenkomst 21 december, volgende op 17 januari.
- 3) Economische en technologische samenwerking. In de week van 17/1 zal VK eerste bijeenkomst voorzitten.

Op 12 januari hervatte de EU Commissie de onderhandelingen met Iran over een Handels- en Samenwerkingsakkoord (HSA). Parallel daaraan vinden op 13 januari besprekingen plaats tussen de Presidence en Iran over een politiek akkoord ex art. 24 VEU, waarin elementen die niet in een HSA passen (b.v. terrorisme, non-proliferatie, structuur van de alomvattende dialoog), worden opgenomen.

Opschorting, verificatie en openstaande vragen

Het is de vraag hoe lang Iran de vrijwillige opschorting zal handhaven en in hoeverre de opschorting wezenlijke consequenties zal hebben voor de Iraanse nucleaire ambities. Hierbij is een viertal aspecten van cruciaal belang.

- 1) Het is opmerkelijk dat IAEA-directeur El Baradei binnen enkele dagen (tussen 22 en 25 november 2004 en op 29 november 2004) in staat was aan de BoG te rapporteren dat het IAEA heeft vastgesteld dat Iran daadwerkelijk alle activiteiten gerelateerd aan het verrijken en verwerken van uranium, inclusief de productie van (onderdelen voor)

ultracentrifuges, had gestaakt. Dit met name omdat El Baradei in het rapport van juni 2004 aan de BoG stelde dat:

"Verification is limited to those sites that have been identified by Iran. It may be of questionable value, therefore, for the Agency to invest significant time and resources in intensive verification at these sites, given that the Agency cannot provide any assurance about the possibility of component production elsewhere in the country....Some of the activities subject to suspension, such as component production, are inherently difficult to verify".

Het bleek dat Iran de activiteiten van de Uranium Conversie Fabriek (UCF) te Esfahan, waar de middels ultracentrifuges te verrijken grondstof wordt geproduceerd (UF4 en UF6), pas verlaat had stilgelegd. Alhoewel hier op zich een legitieme technische reden voor bestond (het systeem moet namelijk het lopende proces afmaken anders is het niet schoon te maken en af te sluiten)

Iran heeft voorts begin januari, naar aanleiding van meldingen in de pers, aan het IAEA heeft gemeld dat er sinds september 2004 wordt gewerkt aan de bouw van een tunnel bij het Esfahan Nuclear Technology Center (waar de UCF staat). Hoewel nog niet precies bekend is waar de tunnel voor bedoeld is, staat vast dat het om nucleair gerelateerde activiteiten gaat. Het IAEA heeft Iran ervan verwittigd dat het verzuim deze activiteiten te melden (wederom) een directe overtreding van de *Safeguards* overeenkomst is en heeft Iran verzocht per omgaande de verplichte ontwerp-informatie aan het IAEA te verstrekken.

2) Het IAEA kan vooralsnog niet vaststellen dat er geen ander (dwz niet-gedeclareerd) nucleair materiaal in Iran aanwezig is. Evenmin bestaat duidelijkheid over het bestaan van een P-2 centrifugeprogramma. Twijfel over de praktische waarde van "de geverifieerde opschorting" is derhalve opportuun.

3) Teheran blijft vasthouden aan een maximale opschortingsperiode van 2 tot 3 maanden. Recentelijk heeft Iraanse onderhandelaar Mousavian zelfs gesteld dat Iran medio maart of uiterlijk in juni 2005 zijn voorbereidingen voor uraniumverrijking zou kunnen hervatten. Iran stelt dat de opschortingsduur gerelateerd is aan concrete voortgang in de onderhandelingen met de E3 over de lange termijnovereenkomst. Het is de vraag of die concrete resultaten er op korte termijn zullen kunnen komen, te meer daar Teheran in zal zetten op substantiële, en derhalve gevoelige, (nucleaire) tegemoetkomingen van de zijde van de EU. Het welslagen van de onderhandelingen zal voorts, zoals boven gesteld, in belangrijke mate afhangen van invulling van de definitie van het begrip 'objectieve garanties'. Niet uitgesloten kan worden dat Iran het

[REDACTED]

“mislukken” van de onderhandelingen aan zal grijpen om de opschorting te beëindigen.

4) In het kader van het lopende IAEA onderzoek in Iran heeft het IAEA nog een lange lijst met openstaande vragen omtrent de status en omvang van het Iraanse nucleaire programma. Het betreft hier zowel activiteiten die, indien bewezen, mogelijk alsnog door Iran kunnen worden uitgelegd als civiel alsmede activiteiten die mogelijk direct te relateren zijn aan militaire nucleaire ambities. [REDACTED]

[REDACTED]

